

Hjem > Kvægafgiftsfonden > 2011 > Dyrevelfærd > Sænk dødeligheden med god goldkomagement

Sænk dødeligheden med god goldkomagement

Langt de fleste køer, der mistes i en besætning, dør de første uger efter kælvning. Med øget fokus på goldkøerne ville hovedparten overleve.

Kvægafgiftsfonden

Mælkeafgiftsfonden

Foto: Niels Bastian Kristensen

Et af landskonsulent Peter Stamp Enemarks yndlingscitater stammer fra en landmand, som han respekterer meget.

"Hvis du kan passe mine 15-20 goldkøer, så kan du uden problemer passe 500 malkekøer," lyder det, og illustrerer dermed, hvor uhyggelig vigtig goldperioden er for resten af malkekoens liv.

Overgangene fra senlakterende ko til goldko og fra goldko til nykælver, er utrolig kritiske for koen. Derfor er det meget vigtigt, at opstaldningsforhold og pasningsrutiner er i orden for disse grupper. Der er mange muligheder for at begå fejl hos netop disse dyregrupper, så det er særlig vigtigt at få arbejdsrutinerne sat i system omkring goldning i goldperioden og ved kælvning.

Forbered til goldperioden

De lidelser, som tager livet af køerne i de første uger efter kælvning, kan ofte føres direkte tilbage til problemer, der er opstået lige før eller i selve goldperioden. Ifølge Peter Stamp Enemark er det derfor vigtigt at forberede koen godt til goldperioden. Og han påpeger, at goldperioden er at betragte som starten på en ny laktation og ikke som afslutning på den gamle.

"Man taler ofte om at køre koen i stilling til malkeperioden. Jeg mener, det er mindst lige så vigtigt at køre koen i stilling til goldperioden. Med en god forberedelse til goldning bliver det også meget lettere at passe goldkøerne," påpeger han.

Med en god forberedelse tænker han primært på, at afgoldningen skal foregå forsvarligt. Blandt andet fremhæver han vigtigheden af at holde øje med yveret.

"Selvfølgelig skal yveret være spændt. Men det er vigtigt, at de personer, der har ansvaret for afgoldning, også har evnen til at iagttage køerne og især yveret, så begyndende infektioner tages i opløbet," siger Peter Stamp Enemark og tilføjer, at et huld på 3,0 - 3,5 og nyskårne klove også hører med til at være en velforberedt goldko og efterfølgende en højtydende malkeko.

Han anbefaler, at man søger råd og hjælp hos relevante rådgivere med det mål at få udarbejdet en plan for pasningsrutiner og fodring. Der er udarbejdet gode SOPs for både goldning og kælvning, som man kan tage udgangspunkt i.

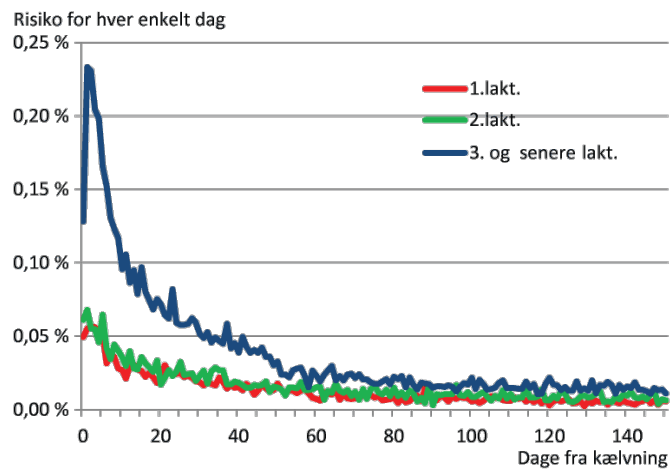
Stress = problemer

Perioden omkring goldning og kælvning er i sig selv stressende og belastende for koen. Og det er netop grunden til, at Peter Stamp Enemark er stor fortalere for at forberede koen grundigt til goldperioden.

"Man bør stile efter, at man ikke skal ind og 'reparere' på noget, når koen er goldet. For det er min bedste overbevisning, at hvis man stresser koen, så inviterer man selv problemerne indenfor," siger han.

Peter Stamp Enemark ved, at det kan være kontroversielt at sammenkæde en besætnings dødelighed og goldkomagement. Den enkelte besætning kan naturligvis blive ramt af smitsomme sygdomme eller andet, som står uden for ejerens magt at påvirke. Men i bund og grund er han ikke i tvivl:

"Hvis man får sat pasning, opstaldning og fodring af goldkøerne i system og har evnen til at iagttage køerne fra afgoldning til en uge efter kælvning, så vil besætningens kodødelighed være tæt på 0 pct."

[Artiklen har været bragt i Kvæg Nyt nr. 17, 2011](#)